

Inersimasut kinguaassiuutitigut atorerlunneqarsimasut katsorsarneqarsinnaanerat siunertaralu iliuusissanik pilersaarusionermik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaqa Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inuiaqatigiinni ajornartorsiut Naalakkersuisuni imaannaanngitsutut isigisarput pillugu Juliane Henningsenimit saqqummiunneqarmat qujassutigissavarput.

2011-mi Meeqqat Illuannik ammaanitsigut naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni siunniussatsinnik pingaarutilimmik angusaqarnerput Naalakkersuisuni nuannaarutigaarput: Tassalu meeqqanut inuusuttunullu kinguaassiuutitigut atorerlugaasimanermik nalaataqarsimasut nuna tamakkerlugu ikiorsiisarfissamik ilisimasaqartunik sulisulimmik pilersitsinissaq.

Meeqqat illuata pingaarnertut siunertaa tassa meeqqat inuusuttullu taakkualu ilaquaat meeqqat kinguaassiuutitigut atorerlunneqartunik nalaataqarnikuusut neqeroorfigineqarnissaat. Illu kommuneni suliniuteqarnermi siunnersuisarnerminut, ilitersuisarnermigullu aammalu angalalluni suliaqartarnermigut pingaarutilimmik inissisimasussaavoq. Tamakkua saniatigut illu ajornartorsiummik suliaqarnermi tamakkiisumik suliniuteqarnermik pitsaanerulersitsissaaq, tassa nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsineramik suliniuteqarnermik periutsinik pitsanngorsaanikkut ilisimasanik katersuiffiunikkut ingerlatitseqqittarnikkullu, - ilaatigut illup immikkut suliaqarfinnik sammisaqartut pikkorissartarnissaannik neqerooruteqartassalluni, tassa kinguaassiuutitigut atorerlunneqarnikunut attuumassuteqartunut, taamatullu ilaqutariinnermut atatillugu ingerlatsiviit illup ilisimasaanik atuisinnaassallutik.

Aallaqqaammut Meeqqat Illuata ukiuni marlunni suliniutigineqartutut atuutissaaq. Tamatuma kingornatigut nalilersorneqarumaarpoq illu siunertarineqartut naammassillugit ingerlanersoq, taavalu suliniutit nutaat illumi sulianut ilanngunneqassanersut aalajangiiffigineqassallutik.

Meeqqat Illuannik siulliutitsinitsinnut tunngavigisavut arlaqarput. Piffissami siviisuumik meeqqanut tunngatillugu immikkut ittumik neqerooruteqarnissarput qangali kissaatigisimavarput, - neqeroorummi meeraq qitiutillugu kiisalu neqeroorut illup iluani ingerlanneqarsinnaalluortoq. Nalunngilarput kinguaassiuutitigut atorerluinerup meeqqanut inuusuttunullu kingunerisaraa kanngusunneq, toqqissisimannginninneq tatiginnikkunnaarnerlu, tamannalu inuiaqatigiinnut siviisoorsuarmik ajoqutaasunik kinguneqartartoq. Aammattaaq nalunngilarput nikanarsagaaneq tamanna inersimasutut inuunissamat meeraanermi tunngavilerneqarsimasoq inersimasunngornermi atorerluineramik, nakuusernermik kinguaassiuutitigullu atorerluineramik kinguneqartartoq. Taamaattumillu naliliinerput tunngavigalugu sapinngisamik siusissukkut qanoq iliuuseqarnissaq siunertaralugu aallaaveqarfissamik pitsaanagerusumik pilersitsisoqartariaqarpoq, tassa kinguaassiuutitigut atorerluineq, kanngunartuliorfiginninneq kingusissukkullu kingunerlutsitsisinnaanissaq piffissaagallartillugu pinaveersaarneqarsinnaaniassammata.

Naalakkersuisuni Juliane Henningsen isumaqatigaarput, tassami inuiaqatigiinnut ajoqutaasumik nakuusernerup kinguaassiuutitigullu kanngutsaatsuliortanerup nipangiusimaannarneqarnera maana qaangerparput. Nakuusernarnerup oqaatigineqarnera aamma pingaaruteqarpoq, tassami misissuinerit kingulliit takutimmassuk nakuusernarneq kinguaassiuutitigut kanngutsaatsuliorfigineqarnermiit suli annertunerusumik inersimasuunermi kinguaassiuutitigut kanngutsaatsuliortarlernermit pissutaasartoq. Taamaattumillu nakuusernarnerup pinaveersimatinnissaa pinaveersaartitsinermik suliaqarnermi annertuumik sammerusupparput.

Naalakkersuisuni isumaqarpugut kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasunut ikiuniarnermi periutsit nutartertuarnissaat pisariaqartinneqartoq. Misissuineri ”Inuusuttut Atugaat” (2004), ”Kalaallit-nunaanni Meeqqat” (2008) ”Innuttaasunik misissuineq” (2007) naatsorsuutigineqarpoq angutit 10%-ii kiisalu arnat 30%-ii meeraanermi nalaanni kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnermik nalaataqarsimasut. Tamakkua tunuliaqutaralugit ilimagisariaqarparput inuiaqatigiinni inuppasuit timikkut tarnikkut ikilerneqaatigisaqarlutik inuusut – soorunalimi tamakkua inuiaqatigiinnut kinguneqartut inuttut aningaasatigullu.

Kinguaassiuutitigut atonerlugaanermik akiuniarluni suliniaqatigiiffiup, Tasiortap ukiumi kingullerni kinguaassiuutitigut atonerlugaasimasut ikiorniarlugit neqeroorfigisarpai, tamannalu nunatta karsianik taperserneqartarpoq. Tasiortap suliniuteqarnini maannakkorpiaq annertusarpaa, kiisalu ikiorsiinikkut neqeroorutit nutaat inerisarlugit, tassa inuit kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimaneq pissutigalugu kingusissukkut kingunerlutsitsilersimasut ikiorsiissutaasinnaasut.

Naalakkersuisut peqatigiiffiit Tasiortatut ittut aammattaaq suleqatigalugit kinguaassiuutitigut atonerlunneqarnikut ikiorniarlugit ilisimasaqartunik sulisoqarluni sullissinissamut neqeroorsinnaalernissaaq iluarisimaarpat. Imaattariaqanngilaq pisortat kisimiillutik nutaanik neqerooruteqassasut – kisiannili akuttunngitsumik neqeroorutit tamakkua pisortatigoortumik tapiiffigineqartariaqartarput.

Tapiutaasumik neqerooruteqartarnerup pisariaqarnerata annertunerata Naalakkersuisut isumaqatigaat, Tasiortamilu suliniutaasut sukumiisumik peqqisaartumillu malittarinarpavut. Kiisalu maluginiartariaqarpoq tamatuma tungaatigut pinaveersaartitsinermik suliaqarnermi aammattaaq kinguaassiuutitigut atonerluisartut katsorsarneqartarnissaat aammattaaq ilaatinneqartariaqarmat. Tamatumunnga atatillugu pingaaruteqarpoq Meeqqat Illuat kalaallinut tunngatillugu kinguaassiuutitigut atonerluisunut tunngatillugu nunatsinnit tunngassutilinnik ilisimasanik pilersuinissaa, tassami atonerluisuusut katsorsarneqarnissaannut atatillugu periusissanik pilersaarusiornissaaq sioqqullugu pingaarutilimmik misilittagaqarneq ilaatinneqartariaqarmat.

Tamakkua saniatigut tamatuma tungaatigut nalunaarsuinissamilu pisariaqartitsisoqarnera Naalakkersuisunit isumaqatigineqarpoq, tamatumunnga atatillugu erseqqissaatigissavarput siusinnerusukkut tamatuma tungaatigut misissuinerit tunngavigalugit maannakkut ilisimasanik arlaqartunik peqareerata. Tamakkua saniatigut oqaatigineqassaaq atonerluinerup tungaatigut ilisimasanik qaffasaanissamik pisariaqartitsisoqarnera Naalakkersuisut isumaqatigimmassuk, tassa tamatuma tungaatigut tapersersuinerup katsorsaanerullu tungaatigut neqerooruteqarnerup nukittorsarneqarnissaa siunertaralugu.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aningaasatigut kinguneqarsinnaanera Naalakkersuisut eqqumaffigaat. Naalakkersuisulli naliliipput siunnersuut piviusunngortinnissat IKINN-imut aningaasaliissutit iluanni piviusunngortissinnaasoq.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut siunnersuutip akuersaartumik suliarineqarnissaa inassutigaa.